

אין עוד מלבדו
 ארץ יהוד ומיוחדת
 פרקי אומר ה' השמים כסאי והארץ הדם רגלי אי זה בית אשר תבנו לי ויא זה מקום מנוחתי
 בני שלמה

פרפראות בדרך מוסר על פרשת השבוע

יוצא לאור ע"י עמותת "משנה שלמה" כל הזכויות שמורות

פרשת שופטים תש"פ

גליון 216
 נא לשמור על
 קדושת הגליון

נא לא לעיין בו בשעת
 התפילה וקריאת התורה

בס"ד

לעילוי נשמות

מורי ורבי יצחק ב"ר יעקב יגן
 הרה"ק רבי חיים אבישלום ב"ר עזרא
 מו"ר סני' ר' ברוך חיים ב"ר אליעזר
 מו"ר אבי ר' דוד שלום ב"ר שלמה רב
 הרה"ק רבי ישעי' ב"ר מאיר
 הרה"ק רבי דוד צבי שלמה מלעלוב ב"ר
 אלעזר מנחם מענדל
 רבי יו"ט ליפמן העליר ב"ר נתן
 הרה"ק רבי יקותיאל יהודה ב"ר אלעזר ניסן
 הרה"ק רבי יחזקאל סרנא ב"ר יעקב חיים
 הרה"ק רבי מרדכי ב"ר יוסף מאוסטילא
 הרה"ק רבי אברהם שמשון ב"ר יעקב יוסף
 דן בן יעקב משבטי י-ה
 הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין ב"ר יעקב
 הרה"ק רבי פינחס ב"ר אברהם אבא
 הרה"ק רבי יצחק מבוהוש ב"ר שלום יוסף

לקבלת גליון זה למייל שלהו בקשה ל- MISHNA.SHLEMA@gmail.com | לתרומות והקדשות ולהפצה 052-580-2345

ובאת אל הפהנים הלויים ואל השפט אשר יהיה בימים ההם ודרשת והגידו לך את דבר המשפט" (י"ז, ט)

את האדם אל השופט אשר יהיה בימים ההם זהו גדול הדור אשר כידוע הוא זה אשר דן בדינו של הנפטר זהו שנאמר השופט אשר יהיה בימים ההם ובגמר הדין והגידו לך את דבר המשפט היינו שהם פוסקים ומודיעים לאדם מה נגזר עליו

ידוע כי בזמן פטירתו של האדם באים לקבל את פניו הצדיקים וכן קרובי משפחתו שנפטרו והם אלו שמלווים אותו לבית דין של מעלה וניתן לרמוזו בס"ד את הדברים בפס' הנ"ל ובאת אל הכהנים אלו הצדיקים המתקראים כהנים, הלויים אלו קרובי המשפחה שמלווים

"ואמר אליהם שמע ישראל אתם קרבים היום למלחמה על איביכם אל ירך ללבכם אל תיראו ואל תחפזו ואל תערצו מפניהם" (כ, ג) רש"י - אפילו אין בכך זכות אלא קריאת שמע בלבד, כדאי אתם שיושיע אתכם

ונשאלת השאלה מה הקשר בין קריאת שמע לבין ירך ללבכם וניתן לתרץ בס"ד כי ידוע שירך רומז על אות ברית קודש כמובא אצל אברהם אע"ה שאמר שים ירך תחת ירכי היינו באות ברית קודש ללבכם רמו לשני היצרים יצה"ט והיצה"ר ואל וזה רומז הכתוב אתם קרבים היום היינו כאשר נגמר היום ואתם עומדים ללכת לישון שזהו זמן בו המזיקים מצויים אזי לפני השינה כאשר אתם רוצים להינצל מפני המזיקים הקמים עליכם בזמן השינה זהו שנאמר למלחמה על אויבכם תקראו קריאת שמע וע"י כך תנצלו ותשמרו לבלתי תפגע אות ברית קודש שלכם וע"י כך תצליחו לעבוד את הקב"ה בשני היצרים זהו שנאמר ללבכם היינו אם אל ירך תשמרו אזי יהיה ללבכם שלם כמובא בזהר תרומה "ומה שלמדנו בכל לבבך הוא בשני לבבות שהם שני יצרים, אחד יצר הטוב ואחד יצר הרע, ושני אלו כל אחד ואחד נקרא לב, זה נקרא לב טוב, וזה נקרא לב רע" ועל עניין ק"ש שעל המיטה אמרו בגמרא ברכות (ה' ע"א) א"ר יצחק כל הקורא ק"ש על מיטתו כאלו אחוזו חרב של שתי פיות בידו שנאמר רוממות אל בגרונו וחרב פיפיות בידם מאי משמע אמר מר זוטרא ואיתימא רב אשי מרישא דענינא דכתיב יעלו חסידים בכבוד ירננו על משכבותם וכתיב בתריה רוממות אל בגרונו וחרב פיפיות בידם. ואמר רבי יצחק כל הקורא קריאת שמע על מטתו מזיקין בדילין הימנו שנאמר ובני רשף יגביהו עוף ואין עוף אלא תורה

שנאמר התעיף עיניך בו ואיננו ואין רשף אלא מזיקין שנאמר כדמזי רעב ולחומי רשף וקטב מרייר" ומפרש הבן יהוידע זי"ע על אתר "ני"ל בס"ד ע"פ מ"ש רבינו ז"ל בקו' ק"ש שעל המטה לכווין להמית המזיקין הנמשכים מאותה קליפה אשת זנונים ומתחברים בטיפות הזורע שיצאו מן האדם וצריך להמית אותם הגופים הטמאים המלבישים לאותם נשמות של טיפות הזורע ע"ש ועל אלו קאמר רבי יצחק כאלו אחוזו חרב של שתי פיות בידו ומה שאמר מזיקין בדילין ממנו קאי על שאר מזיקין ושדים הנמצאים בעולם או דקאי על אותם שמתלבשים בטיפות הזורע אך לא הגיע עדיין זמן מיתתם כי ידוע מ"ש רבינו האריז"ל שאין האדם יכול להמית הכל בבת אחת אלא כל לילה הורג שיעור הראוי לו כפי בחינתו ועל הרוב לא יוכל להמית אלא דבר יום ביומו כמספר הימים אשר חטא וכנז' בד"ק לכן על אותם שלא הגיע זמנם להמית אותם אמר בדילין ממנו שדוחה אותם מעליו לפי שעה והנה בזה מובן הכתוב ייפול מצדך אלף כנגד אותם שהגיע זמנם למות אליך לא ייגש כנגד אותם שהם רק בדילין ממנו. ואין עוף אלא תורה פירוש משמע שהתורה דוחה את המזיקין וא"כ ממילא שמעינן דק"ש שהיא מדברי תורה שנתקנה על המטה כדי שישן מתוך דברי תורה מועלת לדחות המזיקין הבאים להתגרות באדם בעת שינה שהיא אחד מששים במיתה" עכ"ל

לחודש אלול לענין התשובה

למדת הענווה והכנעה ושאהיה שמח ביסורים המבזים והמכעיסים אותי) נפשי כעפר לכל תהיה וכו' וכן כתב בעל המדרש פנחס (יארצייט י' אלול) הרה"ק רבי פנחס ב"ר אברהם אבא מקוריץ זי"ע שכתב בענין התשובה "עכשיו אין תשובה אלא תורה לכל עבירות כדכתיב זאת התורה לעולה ולמנחה ולחטאת ולאשם כלומר אם נתחייב עולה למד תורה, אשם, למד תורה ואמר פירוש הפסוק עושה שלום במרומיו הוא יעשה שלום עלינו כי שמים פירוש רש"י אש ומים שעשה שלום בניהם וזהו מי שעשה שלום בין שני הפכים הללו בוודאי שיש בידו לעשות שלום בינינו

כתב בעל 'דברי דוד' - הרה"ק רבי דוד ב"ר רפאל מלדולה זי"ע "אי אפשר להשיג מעלת הקדושה והתשובה עד שיקנה בלבו מידת הענווה ויסתלק ממנו מידת הכעס מכל וכל ואחד מכ"ד דברים המעכבים את התשובה הוא בעל חימה ואם טרח הרבה כדי להשיג התשובה ויכעוס כרגע יסתלק הכל ונמצא שטרח לריק ולהבל ואם יחזור ויטריח בתשובה ויחזור ויכעס הרי לריק ולהבל יגע לכך צריך שיקנה תחילה מדת הענווה בשלימות עם כל תנאיה, ועוד כתב "אחי ידידי מאד הזהר מהכעס שהוא דומה לעובד עבודה זרה ח"ו והנה מצאתי רפואה לחולי הזה לכעס יתפלל בכל תפילות י"ח באלהי נצור לשוני מרע ושפתי מדבר מרמה ולמקלל נפשי תידום (רבש"ע תזכני

"תְּכַיֵּן לָךְ הַדְרָךְ וְשִׁלַּשְׁתָּ אֶת גְּבוּל אֶרֶץ אֲשֶׁר יִנְחַלְךָ ה' אֱלֹקֶיךָ" (י"ט, ג')

ועליו לשלם להם מה שחייב להם ושני זהובים מלוה לאחרים, כי מפרנס בניו הקטנים ולעת זקנותו ישיבו לו כמידתו, ושני זהובים גונו למשמרת למעלה במקום שאין היד שולטת, כי עושה בהם צדקה, כמ"ש ולך תהיה צדקה, כי זה שלך, והלך לפניך צדקך, וכתוב זרעו לכם לצדקה וקצרו לפי חסד, וז"ש תכין לך הדרך, כי אורחא רחיקא וזוודא קלילא, ועליך להכין צידה לדרך, דרך כל הארץ שאתה הולך לשם "ושלשת" את אשר ינחילך ה' אלקיך, כאותו האיש שחלק כל אשר לו לשלשה חלקים"

משנת הצדיק – הרה"ק רבי יקותיאל יהודה טייטלבוים בעל הייטב לב זצוק"ל זי"ע – ו' אלול (רביעי)

רבי יקותיאל יהודה היה רבה של סיגט והאדמו"ר הראשון מסיגט. מכונה ייטב לב על שם ספרו. רבי יקותיאל יהודה נולד לרבי אלעזר ניסן טייטלבוים אב"ד דרוהובין שהיה בנו של רבי משה טייטלבוים מאוהלי בעל הישמח משה. בגיל צעיר נשא לאשה את רחל, בתו של רבי משה דוד אשכנזי אב"ד טולצ'ובה. בשנת תקצ"ג נתקבל לאב"ד סטרופקוב שבהונגריה ונשא במשרה עד שנת תר"א. לאחר פטירת סבו ה"ישמח משה" בשנת תר"א, סירב אביו להחליפו ורבי יקותיאל יהודה נקרא למלא את מקומו באוהלי. הסיעה החסידיית שם מנתה רק כמה עשרות משפחות מתוך יותר מאלף. בכתב המינוי שלו חויב להפסיק לחלק קמיעות להתפלל רק בנוסח אשכנז בבית ובציבור, לא להאריך בדרשותיו ולא לקלל איש. הוא לא עמד בכך, ולבסוף קצו בו הפרנסים וגירשוהו מקץ כמה שנים של מריבות. אחרי שטולק קיבל את רבנות גורליצה. בשנת תרט"ז נבחר כאב"ד דרוהובין תחת אביו, לאחר משא ומתן של קרוב לשנתיים. בשנת תרי"ח הוזמן לשאת הספד בלוייתו של אחד מפרנסי סיגט, שמואל זיינוויל כהנא (חתן רבי יהודה כהנא הלר מחבר "קונטרס הספקות"), ודבריו הותירו רושם עז. הוא נקרא לרבנות העיר, והחל למלא את תפקידו ב"ח בתמוז באותה שנה. רבי יקותיאל יהודה הוציא את ספרו של סבו, "ישמח משה" על התורה. בהיותו בסיגט סידר את תשובות סבו על שולחן ערוך בכותר "השיב משה". בהרבה מקומות הוסיף את תשובותיו שלו, תחת החתימה "ידו"ק הייטב"ב. בין תלמידיו היו הרב שלמה יהודה טבק והרב חיים אריה כהנא. סיפר רבנו יקותיאל יהודה בעל "ייטב לב", ששמע מפי רבי חיים מצנז שסיפר הרב (הוא מוהר"ן מרופשיץ) סיפר שהרבי ר' מנדלי מרימנוב אמר קודם פטירתו, כי אחר הסתלקותו יתאמן מאד כי יהיה זמן הגאולה ואל יכנס לגן עדן עדי יבטחהו על זה. וכן היה. והראו לו הרבה עניינים שונים ולא נתרצה להיכנס לגן עדן. כי לא הגיע עוד אחרית הימים. והראו לו את הכינור כנגן המנגן דוד המלך ע"ה והלך אחרי מתיקות קול הכינור ושכח את כל אשר לפניו ונכנס תוך הגן-עדן וכן הוזה עם רבי משה טייטלבוים בעל הישמח משה זי"ע שאמר קודם פטירתו, שעליו לא יערימו, ואצלו לא פעל כבר הכינור מאומה וכבדו אותו בדרשה ואמרו לו שבשישיים יבוא הגואל, וכך הוא עודנו דורש, – ואמר הרב מצאנו, – ברוך! (בנו ר' ברוך מרודניק) אתה חושב שזאת היא גוזמא? לא, זוהי אמת הוא עודנו עומד דורש, כי יש למעלה שפע חכמה ודעת עד אין גבול ומשפיעים לו תמיד חידושים נפלאים והוא בנפשו חושב שרק זה התחיל לדורש, כי שם הוא למעלה מן הזמן והעבר והעתיד הכל חד. נו, וגם עליו הערימו ועלה בידם להכניסו, אמר הר"ן מרופשיץ, אבל אותי לא יכניסו בערמה. ואמר הרה"ק מצאנו, גם על הרב מרופשיץ הערימו אבל אותי אני חושב, לא יפתו וסיים הרב בעל "ייטב לב" בעוה"ר גם את הרב מצאנו הכניסו כי יש שם הרבה אמצעים אבל אני אשיג כבר על עצמי. קודם הסתלקותו של הייטב לב רצו להביא רופא גדול, אולי תהיה תקווה ולא רצה כי אמר אם תקנתי כבר הכל, אין לי מה לעשות בעולם הזה.

דובב שפתי ישנים – ליקוטים מספרים שפחות מוכרים זכרון ישראל – הרה"ק ישראל ב"ר דוד צבי קסלר זצוק"ל זי"ע

"פי השחור יעור עיני חכמים ויסלף דברי צדיקים" (ט"ז, ט)

וקשה וכי זהו מדה כנגד מדה והלא הקב"ה משלם מדה כנגד מדה והדיין הזה קיבל שוחד בידו ומדוע יהיה סומא בעיניו אך העניין כי אמחו"ל כל הדין דין אמת לאמיתו כאילו נעשה שותף להקב"ה במעשי בראשית וכדיום השי"ת רואה את שותפו הדיין שדן דין אמת אבל אותו הדיין המקבל שוחד הוא מעוות את הדין ואינו שותפו של הקב"ה נמצא אין הקב"ה רואה את שותפו לכן הקב"ה מעניש את הדיין המקבל שוחד שלא יראה בעיניו כמו שאין הקב"ה רואה את השותף שלו והוא ממש מדה כנגד מדה ונכון (שמעתי בשם גאון אחד)

"תמים תהיה עם ה' אלקיך" (י"ח, י"ג)

יובן עפ"י דמיון אב נתן לבנו מעדנים ומלבושי כבוד ולא אבה לשמוע מוסר וימנע ממנו התענוגים האלה ויכלכלהו לחם צר ומים לחץ וייקח מוסר להשכיל ולהטיב ויאמר אליו אביו מדוע לא ישווה דעתך עם רצוני כי כאשר אני מייסר אותך בנחת מהנהגתך הטובה ואתה הנך בצער וכאשר אני מעדן אותך אתה בנחת ואני בצער מהנהגתך הרעה כן הוא כאשר הוא ית' משפיע לאדם עושר וכבוד האדם הוא תמים ושם בנחת ושלוח אבל עבודת שמים חסרה והוא כביכול בצער כנאמר וישמן ישורון ויבעט וכאשר הקב"ה מייסרו בייסורין ודלות אז עבודתו תמימה והוא ככלי נשבר ועל זה אמר הכתוב הלא טוב לאדם כי 'תמים תהיה עם אלקיך' ביחד ואז יהיה טוב לך כי לא יחסר ממך העונג וכל צרכיך וגם הקב"ה יתענג מעבודתך התמימה.

סגולה לפרנסה – צדקה

ותשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזרה

כתב בספר תורת משה הרה"ק רבי משה ב"ר כליפה עידאן זצוק"ל זי"ע (שבימים אלו מציינים את יום ההילולא שלו ה' אלול) בעניין הצורה בה צריך לתת את הצדקה לעני 'אפ' כמשו"ל הנותן פרוטה לעני מתברך בו' ברכות והמפייסו מתברך ב"א וזהו נתון תתן לו וגם ולא ירע וכו' ורצה שבתתן לו תפייסוהו בדברים וככה תאמר לו לא ירע לבבך להיותך מוצרך ודחוק למוזנות כי אל רחום ה' מקים מעפר דל מוריש ומעשיר כ"ז תאמר לעני בתתך לו יען כי בגלל הדבר והפיוס תתברך ב"א ועם הו' של הנתנה הרי הכל טוב"ג' הוה וז"ש הוה יברכך ה' וק"ל" עכ"ל וע"י ברכות אלו יזכה האדם לכל טוב בעולם הזה ובעולם הבא ובעו"ה יזכה ליכתב לחיים טובים ארוכים ולשלום בזה יום הדין הקרב ובא.